

KRIŠČIUKAITIS-AIŠBĖ ANTANAS

SODŽIAUS MOKYKLOJ

Kriščiukaitis-Aišbė Antanas

Sodžiaus mokykloj

http://www.litres.ru/pages/biblio_book/?art=55843198

Sodžiaus mokykloj:

Аннотация

Ciesz się klasyką! Miłego czytania!

Содержание

I	5
Конец ознакомительного фрагмента.	9

Antanas Kriščiukaitis-Aišbė

Sodžiaus mokykloj

sodžiaus mokykloj – Čia skaitytojas ras aprašytą dieną egzamino kaimo (sodžiaus) mokykloj arba iškaloj Suvalkų gubernijoj. Tenai mokyklose mokina mokytojai, kilę iš tą pačių žmonių, lietuvių. Užtaigi skaitytojas nesuvalkietis nesistebės, perskaitęs apie tai, kas dėjosi toj mokykloj.
[przypis redakcyjny]

I

Šiandien paleidžia vaikus iš sodžiaus mokyklos. Užvakar vaikai, vosilkas berankiodami, visus tėvų rugius išbraidė. O vakar kiekvienas su našta uosio lapų ir pundais vosilkų suėjo mokyklos kaišyti. Iškaišę sienas, palubes, duris ir langus, ir viską gražiai apsišvariję, visi susėdo ant savo vietų klausyti žodžių mokytojas. Mokytojas liepė ant rytojaus ateiti visiems apsipraususiems ir gražiai apsirėdžiusiems, o taipogi įsakė, kad kiekvienas pasiprašytų savo tėvus ant egzamino. Saulei ką tik užtekėjus, vaikai jau pasirengę ir, paskui tėvus vaikščiodami, be perstojimo prašė jų rengtis, kad nepasivėlintų. Moters kiekviena pasirūpino po buteliuką virintosios¹ ir po sūrį, o seniai neužsimiršo įsidėti dėl visoko po kokią rublenką. Ant devintos pilna mokykla buvo jau prisirinkus. Moters savo sūrius ir buteliukus virintosios pavedė mokytojui. Vaikai jau sėdėjo ant savo vietų. Moters prie viena kitos gretinosi šalia pečiaus. Seniai gi arčiau stalo; o kurs da kiek jautėsi mokytų, taikėsi ir suvis² prie stalo. Štai tuojaus atėjo vaitas³ su raštininku ir da koks ten su juoda apykakle; jie visi trys susėdo už paties stalo: vaitas atsisėdo i vidurį, raštininkas po dešine. Juodapykaklis gi po kaire ant kampučio suoloelio. Ant stalo, užtiesto raudona skepeta, gulėjo

---

¹ *virintoji* – degtinė. [przypis edytorski]

² *suvis* – išvis, visai. [przypis edytorski]

³ *vaitas* – miesto valdytojas. [przypis edytorski]

pundas knygy. Vaikai pirštais rodydami vienas kitam pamažu šneka: „kasžin, katram ta didžioji knyga, ar tik ne Luckučiu?”

Mokytojas liepė rytmetinę maldą giedoti; tuo visi sustoję atsikosėjo ir visokiais balsais užtraukė: vienas galvą pakreipęs drūtai varo, kitas dantis sukandęs ir kaklą ištiesęs nori plonai išvaryti, o trečias užsimerkęs ir baisiai išsižiojęs visus aprėkia; pats gi mokytojas ranka moščiodamas kaip bulius baubia. Pabaigė giedoję: vienas buvo da vėl pradėjęs, bet tuo nutilo.

Prasidėjo kvotimas (egzaminas). Mokytojas pradėjo klausinėti iš istorijos: kaip Adomas buvo rojuje, už ką ji išvarė; paskui klausinėjo apie Kristaus gyvenimą. Kiekvienas mokintinis⁴ gryna lietuviška kalba dailiai pasakojo, nes jau pirmiau žinojo, ką kiekvienam reiks atsakyti. Seniai vienas kitam pamažėliu šneka: „Tai, vyruti, ar tu matai! Kaip regste rezga.” – „Taigi, tu man tokiems mažiems taip išmok; ką, vage, kerta nuo ausies, kaip koks, tarytum, prabaščius⁵. Moterys galvas kraipydamos viena kitai šnabždena: „Tai, sakė, mūsų mokytojas toks, toks, o matai, kaip gražiai išmokina.” – „Ana, sesele, kaip tavo Jonukas dailiai pasakoja, taip galviukę pakreipęs, taip aiškiai žodį taria, lygiai kaip mūs jaunukas kunigėlis.

Vaitas iš pradžios klausė, paskui, turbūt, nusibodo; pradėjo vartyti knygas, o juodapykaklis iš šalies žiūrėjo į knygos paveikslėlius. Raštininkas, kasžin apie ką mislijo. Mokytojas pabaigęs klausinėti iš istorijos, pradėjo uždavinėti klausimus iš

---

⁴ *mokintinis* – mokinyš. [przypis edytorski]

⁵ *prabaščius* – klebonas. [przypis edytorski]

skaitlių⁶. „Na, Pauliau, paklausė mokytojas, pasakyk tu man, kiek buvo paršų, jeigu trys kiaulės atsivedė po aštuonis, kožna paskui nugulė penkis ir iš pasilikusių keturi nustipo?”

Vaikas akis į lubas išmeigęs, pamislijo ir atsake: „Devyni”. – „Ne gerai; kaip tai devyni, jog keturi nustipo?” Čia vaikas da labiau pakėlė galviukę aukštyn, mirkčiodamas akimis, kurios beveik jau pilnos buvo ašarų, ir ne po ilgam pasakė: „penki”. – „Na, tu Mikuli – klausė toliaus mokytojas – pasakyki, kiek bus 7, 9 ir 2”. Vaikelis tuo pradėjo pirštus skirstyti ir lūpas krutinti. Tuo tarpu vienas senis atsiliepe: „Kvaily, sakyk 18”. Paskui pamažiau seniems: „Kad aš paimu puskvatierkę šnapso, butelį bavaro ir kringelį, tai visados užmoku timpą.” Mokytojas nieko nepasakė, visi tik šypsojosi.

Pagliaus liepė paskaityti da iš rusiško. Tuo pačiam kampe vienas pakilęs pradėjo skaityti: „Zil, bil u babuška sierinki kožli, ot kak, ot kak, sierinki kozlika”. Vaitas išgirdęs tokią kalbą, nusišypsojo. Moterys nieko nesuprasdamos, lyg žąsys galvas pakreipusios, klausė. Ant galo mokytojas pabaigė klausęs; priėjęs prie vaito paprašė, kad vaikams dovanas išdalintų. Vaitas pradėjo dalinti. Vaikai paskui vienas kitą iš suolų pradėjo grūstis; kiekvienas priėjęs abiem rankom griebia knygą, ant daikto pamindžikavęs ir grindis kojom pašiūravęs⁷ greit vėl sprūsta ant vietos. Išdalinus dovanas, mokytojas prakalbėjo į savo mokintinius: „Šiandien, vaikai, pasibaigė mokslo metai;

---

⁶ *skaitliai* – nuo: skaičiai, t.y.: matematika. [przypis edytorski]

⁷ *šiūruoti* – eiti tempiant kojias. [przypis edytorski]

dabar galėsite pasilsėti; neužmirškite tikrai, ką išmokote ir nesutingėkite. Vieni mokinotės labai gerai ir už taigi padarėte savo tėvams didelį džiaugsmą, kiti, kad ir tingėjote, bet šimet visus apdovanojau. Tikiuosi kad kitamet nė viens netingėsite; kada reiks vėl susirinkti, jums bus užsakyta per bažnyčią, o dabar padainuosime „vilką“⁸

---

⁸ *vilkas* – čia: daina apie vilką. [przypis edytorski]

Конец ознакомительного фрагмента.

Текст предоставлен ООО «ЛитРес».

Прочитайте эту книгу целиком, [купив полную легальную версию](#) на ЛитРес.

Безопасно оплатить книгу можно банковской картой Visa, MasterCard, Maestro, со счета мобильного телефона, с платежного терминала, в салоне МТС или Связной, через PayPal, WebMoney, Яндекс.Деньги, QIWI Кошелек, бонусными картами или другим удобным Вам способом.